

Gymnázium Pacov

Přijímací zkoušky z českého jazyka a literatury do 3. ročníku (KVINTY)

Identifikace uchazeče: _____

Časová dotace: 60 minut

Maximální počet bodů: 50

Odpovědi zaznamenávejte přímo do testovacího sešitu, do vymezených míst. Dbejte na přehlednost a čitelnost.

1. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba? 1 bod

- A) Balíčky s nákupy vám ochotně odnáší i do vyšších pater pan Syrovátka.
- B) Kváskový chléb z naší rodinné pekárny balí a odesílá paní Nejezchlebová.
- C) Harmonogramy rozvozu potravin z naší farmy vytváří paní Rozsypalová.
- D) Výtečné kefírové mléko z jihomoravské mlékárny vozí pan Skočdopole.

2. Ve které z následujících možností je chybně zapsaná interpunkce? 1 bod

- A) Bratranec volal z komory: „A kde by ten metr měl jako přesně být?“
- B) „Drž mi tu poličku rovně!“ rozčiloval se strýček se šroubovákem v ruce.
- C) Jak to mám přidržovat na třech místech,“ ptala se nesměle teta, „když nemám tři ruce?“
- D) Sestřenice se smála: „No jasně, máma není chobotnice!“, a šla pomoci bratrovi hledat metr.

3. Přiřaďte ke každému z následujících souvětí (3.1-3.4) správný výčet vět hlavních a vět vedlejších (A-F), který se v něm uplatňuje: max. 4 body

Každou možnost z nabídky A-F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.

3.1 Věděl, jak se o koně starat a co je pro ně v kterou roční dobu nejdůležitější, a také vnímal, že je pokračovatelem rodu, v němž do posledního pamatovaného pokolení všichni muži věnovali své životy jen a jen koním, takže šel k závěrečné zkoušce naprosto klidný. _____

3.2 Trpělivý zahradník naučil květinu zpívat a ona zpívala celé dny i noci, neboť právě v tom spatřovala krásu svého života a ani si nevšimla, jak je obdivovaná a obletovaná všemi udivenými obyvateli zámku, až pojednou se na chvíli utišila a do ticha promluvila lidskou řečí. _____

3.3 O pradlenku se odmalička starala hodná kmotřička, neboť rodiče ani nepoznala, ani jí po nich nezbyla jediná památka, kterou by mohla chovat v úctě, a pradlenka se své kmotře za její péči uměla odvděčit, vždyť co by si jako sirotek byla počala, kdyby jí samo nebe nevložitelo do laskavé náruče této náhradní matky. _____

3.4 Začínající herečka se přijetí u ředitele divadla nemohla dočkat, a tak si od časného rána přezkoušela všechny své nejzajímavější monology, ačkoliv věděla, že zrovna to nebude mít zřetelný vliv na její možné přijetí, protože nejdůležitější triumf řediteli přišel poštou jistě již před týdnem, pokud tedy Roland dodržel svůj slib a poslal doporučení z primátorovy kanceláře včas. _____

- A) 1 věta hlavní a 6 vět vedlejších
- B) 2 věty hlavní a 5 vět vedlejších
- C) 3 věty hlavní a 4 věty vedlejší
- D) 4 věty hlavní a 3 věty vedlejší
- E) 5 vět hlavních a 2 věty vedlejší
- F) 6 vět hlavních a 1 věta vedlejší

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4-7

A přece se točí

Hvězdáři kdysi roztočili Zemi
a pozvedli ji z širých kalných vod.
Od těch dob marně hledáš pevný bod,
Človíčku Červe. Ukřičený, němý.

Tak se to mele: kosti, slova, šrot,
peklo a nebe, nahoře a dole.
Zem semlela se na válečné pole,
hrot katedrály v křivý hromosvod.

Rveme se s větrem, vesmírem a těmi,
kdo chtějí Boha dělit třemi
a v botě tají kopyto.

Giordano Bruno, odvolej, ty vole!
Tělo mi láme duši v kole.
Mám žízeň. A mám dopito.

(R. Malý, Všehomír)

4. Vypište z výchozího textu první tři podstatná jména rodu mužského neživotného.

2 body

5. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N): max. 2 body

5.1 Výchozí text obsahuje dialog. ANO NE

5.2 Výchozí text reprezentuje lyriku. ANO NE

5.3 V první sloce se objevuje oxymóron, tedy takové spojení slov, jejichž význam se navzájem vylučuje. ANO NE

5.4 Výchozí text je ukázkou sonetu, tedy básnické formy sestávající ze 14 veršů členěných ANO NE

do dvou čtyřveršových a dvou tříveršových strof.

6. Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé?

1 bod

V textu je alespoň jeden odkaz:

A) ke křesťanské víře.

B) k teorii o vzniku vesmíru.

C) ke konkrétní historické osobnosti.

D) k raně novověkým sporům o pohyb naší planety.

7. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují antonyma?

1 bod

- A) kdo chtějí Boha dělit třemi
- B) Mám žízeň. A mám dopito.
- C) peklo a nebe, nahoře a dole.
- D) Tak se to mele: kosti, slova, šrot.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8-14

(1) Nejen americké televizní společnosti dnes hledají inspiraci v osvědčených filmových hitech minulého tisíciletí. Také němečtí producenti se rozhodli zajistit si pozornost diváků resuscitací klasických titulů. Vedle plánovaného přepracování legendárního válečného dramatu Ponorka si největší ***** vysloužila třídílná nová podoba ikonického náčelníka Apačů Vinnetoua. Ten, ačkoliv původně pochází z knih Karla Maye, je v mysli Německého a východoevropského publika neodmyslitelně spojen s barvotiskovou filmovou sérií z šedesátých let. Filmy v hlavních rolích s Pierrem Bricem a Lexem Barkerem se mezitím staly pro některé až fanaticky vyznávaným generačním kultem a jakékoli nové zpracování tudíž čelilo výzvě, jak se s touto tradicí popasovat.

(2) Tvůrci se zaštitili heslem, že každá generace bude mít svého Vinnetoua a rozhodli se pro radikálně odlišné zpracování, které namísto plakátového hrdinství a dobrodružné naivity upřednostní inspiraci stylem moderních amerických westernů. Poučit se nechali tehdejšími řešeními natáčecích lokací a celkovým tvůrčím přístupem. Nové filmy tedy také fingují krajinu Divokého západu chorvatskými exteriéry a po vzoru starých adaptací přistupují k původním knihám Karla Maye s velkou mírou scenáristické volnosti.

(3) Třídílná televizní minisérie zpracovává příběhy, které patří **mezi** nejoblíbenější z původní filmové série. Konkrétně tak diváci znovu uvidí první seznámení syna náčelníka Apačů Vinnetoua a greenhorna, jenž posléze vejde ve známost jako Old Shatterhand, v druhém filmu s nimi budou odhalovat tajemství bájného **pokladu** na Stříbrném jezeře a v posledním dílu zažijí společný boj legendární dvojice hrdinů. Ačkoli k Mayovým knihám nové adaptace přistupují velmi volně, oproti oblíbené sérii filmů z šedesátých let zachovávají jeden zásadní rys knih - ústředním hrdinou, který díky své síle dostane od indiánů jméno Old Shatterhand, je sám Karel May...

(<https://www.csfd.cz>, upraveno)

8.

2 body

8.1 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo mezi bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu. Tvar slova mezi musí zůstat zachován.

8.2 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo pokladu bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu. Tvar slova pokladu musí zůstat zachován.

Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.

9. Která z následujících možností patří na vynechané místo (***) ve výchozím textu?**

1 bod

- A) imitaci
- B) imunitu
- C) publicitu
- D) publikaci

10. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je pravopisná chyba? 1 bod

- A) jakékoli nové zpracování tudíž čelilo výzvě
- B) v osvědčených filmových hitech minulého tisíciletí
- C) filmy tedy také fingují krajinu Divokého západu chorvatskými exteriéry
- D) je v mysli Německého a východoevropského publika neodmyslitelně spojen

11. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N): max. 2 body

11.1 Tvůrci obou zmiňovaných zfilmování příběhů o Vinnetouovi využili pro natáčení venkovních scén krajinu v Chorvatsku.	ANO	NE
11.2 Autor literární předlohy Karel May ve svých představách sám sebe ztotožňoval s literární postavou Old Shatterhanda.	ANO	NE
11.3 V prvním zmiňovaném zfilmování je Vinnetou náčelníkem Apačů, zatímco v novém pojetí je zachycen jako syn náčelníka Apačů.	ANO	NE
11.4 Autor textu informuje o novém zfilmování literární předlohy Karla Maye a připomíná také slavné zfilmování z šedesátých let devatenáctého století.	ANO	NE

12. 2 body

12.1 Vypište ze třetí části výchozího textu synonymum ke slovu později. _____

12.2 Vypište z druhé části výchozího textu jednoslovné pojmenování pro literární či filmový žánr. Hledaná slova se ve výchozím textu mohou vyskytovat i v jiném než základním tvaru. _____

13. Které z následujících slov neobsahuje dva kořeny? 1 bod

- A) třídílná
- B) legendárního
- C) barvotiskovou
- D) východoevropského

14. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je sloveso užito v trpném rodě? 1 bod

- A) oproti oblíbené sérii filmů z šedesátých let zachovávají jeden zásadní rys knih
- B) Poučit se nechali tehdejšími řešeními natáčecích lokací a celkovým tvůrčím přístupem.
- C) Také němečtí producenti se rozhodli zajistit si pozornost diváků resuscitací klasických titulů.
- D) je v mysli Německého a východoevropského publika neodmyslitelně spojen s barvotiskovou filmovou sérií z šedesátých let

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15 -16

Večírek na rozloučenou byl celý dojemný. Radka a Bětka jsou výtvarně nadané, tak pro celou třídu vyrobily rámečky s pomněnkami na společnou fotografii. Ta se zdařila mimořádně. Fotili jsme se ve výskoku před stromi na školní zahradě, fotograf na nás shlížel ze střechy školní budovy. Zbyněk na snímku vypadá jako výsadkář, Martině zase vlasy vlají, jako by stáli hrůzou na hlavě.

Společného posezení se zúčastnili všechny učitelky i učitelé, trochu se zpívalo, trochu vyprávěla a hlavně vzpomínalo. Luboš promýtal fotky ze školních výletů a společně jsme vyhodnotili, že jsme tu od první třídy zažívali časy skvělé, stěží kdy jsme si mohli na něco stěžovat. **Vlastně nám bylo líto**, že to má skončit a naše cesty se brzy rozběhnou do různých stran.

15. Které z následujících určení odpovídá zvýrazněné větě z výchozího textu?

1 bod

- A) větný ekvivalent
- B) věta jednočlenná
- C) věta dvojčlenná s podmětem vyjádřeným
- D) věta dvojčlenná s podmětem nevyjádřeným

16. Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

max. 4 body

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

17. Uspořádejte jednotlivé části textu (A-E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

3 body

- A) Od tohoto okamžiku je semenáček navždy vázán na daný kousíček země a musí brát život takový, jaký je. A pro většinu stromových dítek je pěkně tvrdý, protože se z jejich náhodných tref často vyklubou propadáky.
- B) Mohou? Musí! Protože když semeno opustí strom, může jeho lokaci změnit pouze vítr či živočišný transport. Když pak na jaře vzejde, jsou kostky vrženy.
- C) Nebo je příliš světlo, což vadí hlavně bukovému potomstvu, jehož jemné listí se na volném prostranství ve žhavém slunci spálí.
- D) Bud' je příliš tma - třeba když po světle prahnoucí třešeň klíčí pod velkými buky.
- E) Stromy mohou růst na extrémních místech.

17.1 _____

17.2 _____

17.3 _____

17.4 _____

17.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Zasadil strom, postavil malý dům v podzámčí a *plodil syna. Ale osud mu přál i nadále. Stal se *právcem zámku, syna nechal jít na studie a s jeho pomocí potom *koupil nedaleké polnosti.

18. Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit s/z tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou tyto hlásky uvedeny v odpovídajícím pořadí?

3 body

A) z - s - z

B) s - z - s

C) z - s - s

D) s - z - z

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19 -24

„Pomalejc by to nešlo?“

Uloží poslední krabici dlaždic a vzhledne. Vedoucí už je zase za ním. Zřejmě ho baví šikanovat a jinou oběť momentálně nemá.

„Pojď se mnou, ukážu ti, kam budeš skládat ty parkety, abys to zase nehledal celou věčnost,“ pobídne Filipa netrpělivě a vykročí před ním mezi regály. **Mohutné paže, napínající ramena firemního pláště, má na předloktí zdobené tetováním.** Vlevo vyčuhuje z vyhrnutého rukávu Mike Tyson, vpravo Muhammad Ali.

„Na parkety si dej bacha, to je zrádný sortiment,“ poučuje v chůzi. „Vždycky si zkontroluj kód. Ke stejnému názvu se dělají různé rozměry a povrchová úprava a tomu taky odpovídá cena, chápeš? Jak to uložíš jinak, než máš, akorát nám všem přiděláš práci!“

Vyzařuje z něj sebejistota kohouta na domácím smetišti. Filip pocítí neodolatelnou chuť srazit mu hřebínek.

„K čemu jsou štítky na policích a katalog?“ prohodí sarkasticky.

„Přečtu si, co kam patří, dám to tam a hotovo. Žádná věda, podle mě.“

Prodavač se otočí na patě, udělá dva rychlé kroky zpátky, oči mu blýskají vztekem. „Hele, ty sextáne nebo septimáne, možná umíš číst, ale ručičkami tě teda rozhodně hejbat nenaučili! Od rána jsi sem navozil akorát pár obkladaček – to je teda výkon!“

„Jsem tu teprve druhý den,“ hájí se Filip. Dobře, že má vozík s prázdnými paletami. Stojí mezi ním a prodavačem; kdyby došlo k tělesné inzultaci, dal by se použít jako prostředek obrany. „Ještě jsem se pořádně nerozkoukal.“

„A ani nerozkoukáš, když si nenecháš poradit! Pamatuj si, že každá práce se dá dělat blbě i chytrě. Ty ses rozhodl pro první způsob!“

„Řekl jsem jenom...“

„Včera jsem tě upozornil, že nemáš dobrý boty, že tě budou bolet nohy. Myslel jsem si, chytrému napověz...“

(I. Procházková, Nazí)

19. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N): max. 2 body

19.1 Filip se pokusí vedoucímu srazit hřebínek slovně. ANO NE

19.2 Když jde Filip za vedoucím mezi regály, veze si s sebou prázdný vozík na parkety. ANO NE

19.3 Filip má pocit, že ho vedoucí šikanuje, protože ten den jsou v práci pouze oni dva. ANO NE

19.4 Cena parket se stejným názvem se může lišit, pokud jde o různou povrchovou úpravu. ANO NE

20. Vypište ze všech vět podtržených ve výchozím textu základní skladební dvojice.

max. 2 body

Upozornění: Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

21. Kterou z následujících možností nejspíše pokračuje výchozí text?

1 bod

- A) Jsem rád, že sis mou radu vzal k srdci!
- B) A ty si přineseš tytéž přezůvky jako včera!
- C) Ne, pan sextán v těch šlupkách dnes napochoduje znova!
- D) No a pan septimán dnes nastoupí v nafasovaný obuvi přesně podle mě!

22. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje nadsázka?

1 bod

- A) Jsem tu teprve druhej den
- B) akorát nám všem přiděláš práci
- C) abys to zase nehledal celou věčnost
- D) Uloží poslední krabici dlaždic a vzhlédne

23. Ve které z následujících možností je přívlastek volný správně převeden na větu vedlejší?

1 bod

Posuzovaný úsek je ve výchozím textu zvýrazněn.

- A) Mohutné paže, které napínají ramena firemního pláště, má na předloktí...
- B) Mohutné paže, která napínají ramena firemního pláště, má na předloktí...
- C) Mohutné paže, na něž napínají ramena firemního pláště, má na předloktí...
- D) Mohutné paže, na něž napínají ramena firemního pláště, má na předloktí...

24. Který z následujících úseků výchozího textu obsahuje pouze spisovné jazykové prostředky?

1 bod

- A) Pomalejc by to nešlo?
- B) Ty ses rozhodl pro první způsob!
- C) Na parkety si dej bacha, to je zrádnej sortiment,
- D) Včera jsem té upozornil, že nemáš dobrý boty, že tě budou bolet nohy.

25. Přiřadte ke každému z následujících úryvků (25.1-25.3) typ textu (A-E), který ho nejlépe vystihuje:

max. 3 body

Každou možnost z nabídky A-E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.

25.1 Při odběru celé sklizně a při zajištění vlastního odvozu připravíme jablka na předem dohodnutý den a čas do přepravek, česání ovoce bude v takovém případě zdarma.

25.2 Vystřižené tvary lepíme na očištěné malé plody tak, abychom nenarušili jejich spoj se stromem, a tedy i jejich další růst a zrání. Tvary se budou na zralých jablkách vyjímat v závislosti na zvolené odrůdě a její barevnosti. _____

25.3 Dantes - zimní odrůda, sklízí se v září, dozrává v říjnu; lze pěstovat bez chemické ochrany; Golden Delicious - odrůda objevena jako náhodný semenáč v USA v roce 1890; nyní nejrozšířenější světová tržní odrůda jablek; _____
pravděpodobně kříženec odrůd Griemsovo zlatožluté a Reneta zlatá;

A) inzerát

B) výpisek

C) pozvánka

D) osobní dopis

E) popis pracovního postupu

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 26

Zeugma (spřažení vazeb) je zanedbání dvojí vazby. Spočívá ve spojení souřadných členů vazebným vztahem patřícím pouze k jednomu z nich. Např. *Obsloužíme a poradíme vám* vzniklo z *Obsloužíme vás a poradíme vám*.

26. Rozhodněte o každém z následujících větných celků, zda obsahuje zeugma (A), nebo ne (N): **max. 2 body**

26.1 Uvařila a uctila celou rodinu i přátele fantastickým menu z mořských pokrmů. ANO NE

26.2 Objala a poděkovala mu za všechno, co pro ni i pro její rodinu za poslední tři roky udělal. ANO NE

26.3 Vyprala a vyžehlila závěsy ze všech společenských místností jejich obrovského rodinného sídla. ANO NE

26.4 Vybrala a ozdobila živými květinami jídelnu, kde měly služebné prostřít slavnostní tabuli pro dvanáct hodovníků. ANO NE

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 27 - 30

(1) Lední medvěd a lední medvědice seděli na saharské poušti, měli úpal a tiše hekali. Vtom se jim zjevil sám Pán zvířat. „Nesnesu pohled na vaše utrpení! Jak jste se tady pro všechno na světě octli, **drazí** medvědi?“

(2) Lední medvěd si otřel pot z čela. „To máš tak, ó Pane! V našem kraji žily tři manželské páry medvědů. Když přišel čas hledat si nové **bydlo**, všechny naše **ženy** chtěly jít východním směrem, kdežto my chlapi chtěli na západ. Ten první pár to vyřešil moc hloupě. Ona šla na východ, on na západ a neštěstí je tady: manželství se rozpadlo! Druhý **pár** byl ještě mnohem horší. Medvěd popadl svou družku a přes její vůli surově ji vlekl na západ. On dosáhl svého, ale za jak hroznou cenu, že?“

(3) „To my,“ zasípěla z posledních sil medvědice, „my jsme se zachovali velmi moudře. My ctíme slušnost a (*****). Oba jsme šli na jih a oba trpíme.“

(D. Fischerová, *Jiskra ve sněhu*, upraveno)

27.

max. 3 body

27.1 Vypište z druhého odstavce výchozího textu všechna přídavná jména měkká.

27.2 Vypište z prvního odstavce výchozího textu první příslovečné určení způsobu.

Upozornění: Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání podúloh, je považován za chybu.

28. Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (****) ve výchozím textu?

1 bod

- A) kontakt
- B) kapacitu
- C) kapitulaci
- D) kompromis

29. Ve které z následujících možností nelze první slovo z dvojice nahradit druhým tak, aby význam výchozího textu zůstal zachován?

1 bod

První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm zvýrazněno.

- A) drazí – milí
- B) pár - několik
- C) ženy - manželky
- D) bydlo - příbytek

30. Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

1 bod

- A) hádanka
- B) anekdota
- C) povídka s ponaučením
- D) pohádka s kouzelnými prvky